

**KATALOGIZACIJA
UMJETNIČKIH
DJELA - VODIČ ZA
OPISIVANJE I VIZUALNU
DOKUMENTACIJU
(www.vraweb.org/CCOweb)**

**MONIKA HAGEDORN-SAUPE
AXEL ERMERT
Institut za muzeologiju
Berlin**

Gettyjeve Kategorije za opis umjetničkih djela CDWA (engl. Categories for the Description of Works of Art) postoje već duže vrijeme, kao i VRA (engl. Visual Resources Association) temeljne kategorije. Iako rasprostranjene i korištene u mnogim angloameričkim muzejima u ovom ili onom obliku (kao cjelovita ili djelomična referenca), osjećala se potreba za integracijom skupa pravila i za njihovom primjenom u široj zajednici, kao kooperativnog proizvoda i na mrežnoj osnovi. Dakle, *Katalogizacija umjetničkih djela: Vodič za opisivanje i vizualnu dokumentaciju* KUD razvija se od 2001.: dio 1. Opće smjernice; dio 2. Elementi; dio 3. Predmetne odrednice (<http://vraweb.org/CCOweb/index.html>). To je priručnik od devet poglavlja za opisivanje, dokumentiranje i umjetničkih djela i njihovu vizualnu dokumentaciju, njihovih vizualnih surrogata. Tim projekta KUD sastojao se, od članova Udruge vizualnih izvora (VRA) i Istraživačkog instituta Getty, te savjetodavnog odbora stručnjaka muzejske,

knjižničke i arhivske zajednice. KUD čini podskup elemenata iz *kategorija za opisivanje umjetničkih djela* (engl. *Categories for Description of Works of Art* - CDWA). American Library Association (Udruga američkih knjižnica) objavit će do kraja 2005. KUD u tiskanom izdanju.

Kao podskup i smjernica u zadovoljavanju minimalnih uvjeta, razvijen je KUD Lite, s 19 elemenata (od kojih je 8 obveznih) za minimalnu katalogizaciju umjetničkih djela.

U razvoju je i XML shema utemeljena na KUD-u koja opisuje osnovne zapise za umjetnička djela i materijalnu baštinu. Takvi su zapisi namijenjeni udruženim katalogizacijama i ostalim spremištima podataka. Koriste se skupljačkim protokolom *Open Archives Initiative* (OAI). Započeto je povezivanje s drugim formatima elektroničkih kataloga.

Koje su glavne zadaće i potrebe katalogiziranja muzejskih predmeta? Najosnovnije načelo za opisivanje muzejskih predmeta o kojemu se stručnjaci slažu, jest:

- nazivanje predmeta točnim imenom i konzistentna upotreba istog imena,
- grupiranje predmeta u njegovu ispravnu klasu/grupu, često dodavanjem točnoga šireg pojma za nadređeni entitet kojemu dotični predmet pripada,
- navođenje snimke/opisa koji omogućuje da se informacije o predmetu dobiju sa svim potrebnim aspektima (ime, autor, vrijeme, klasa, mjesto/a odakle predmet potječe, vlasnik/ci, itd.) u bilo kojem trenutku.

Muzejski predmeti pripadaju najvećoj mogućoj raznovrsnosti različitih grupa ili vrsta a predmeti knjižnica pripadaju u mnogo manji broj grupa, uglavnom u

grupu referentnih i predmetnih odrednica. Različita fizička kompozicija, sastav, oblik i kvaliteta velikog broja različitih tipova muzejskih predmeta zahtijevaju različite elemente za opis svake od grupa.

Nadalje, muzejski predmeti imaju manju službenu referencu od knjiga u knjižnicama. To znači da naslov rijetko postoji, a podatak o autoru ili naslov na samom predmetu još su rijeđi. Stoga unošenje službene reference (jednostavnim prepisivanjem podataka koji već postoje u pisanom obliku) iz predmeta u katalog nije moguće niti dostatno.

Do sada su najznačajniji primjeri popisa elemenata podataka za dokumentaciju muzeja očito bile CIDOC-ove informacijske kategorije (reproducirane, između ostalih, u UK SPECTRUM standardu) i Gettyjeva CDWA.

Da bi se dalje nastavilo putem prema ispravnim i jedinstvenim pravilima za opis muzejskih predmeta ne tako davno započet je pothvat grupe koja je uvela priručnik nazvan *Cataloging Cultural Objects* (Katalogiziranje kulturnih predmeta).

Taj priručnik, koji bi trebao biti tiskan krajem 2005. u SAD-u, ima sedam poglavlja i bavi temama koje navodimo u nastavku teksta.

UREDNICI PRIRUČNIKA

Murtha Baca, *direktorica, Getty Vocabulary Program and Digital Resource Management, Getty Research Institute, Los Angeles, California*

Patricia Harpring, *upravna urednica, Getty Vocabulary Program, Getty Research Institute, Los Angeles, California*

Elisa Lanzi, *predsjednica, Visual Re-*

sources Association Director of Image Collections, Art Department, Smith College, Northampton, Massachusetts

Linda McRae, *knjižničarka vizualnih izvora, College of Visual and Performing Arts, University of South Florida, Tampa, Florida*

Ann Whiteside, *bivša predsjednica, Visual Resources Association Director, Fiske Kimball Fine Arts Library, University of Virginia, Charlottesville, Virginia.*

Rad na priručniku podržao je savjetodavni odbor u sastavu

Matthew Beacom, *knjižničar kataloga, for Networked Information Resources, Yale University Library, New Haven, Connecticut*

Erin Coburn, *administrator standarda podataka, J. Paul Getty Museum, Los Angeles, California*

Jan Eklund, *kustos vizualnih izvora, Department of Art History, University of California, Berkeley, California*

Mary W. Elings, *arhivist digitalnih zbirki, The Bancroft Library, University of California, Berkeley, California*

Elizabeth O'Keefe *voditeljica informacijskih sustava za zbirke, The Pierpont Morgan Library, New York, New York*

Tricia Rose, *knjižničarka slikovih metapodataka, Union Catalog of Art Images (UCAI) Project, University of California, San Diego, California*

Layna White, *direktorica informacija o zbirkama, San Francisco Museum of Modern Art, San Francisco, California*

Financijsku potporu projektu pružili su The Andrew W. Mellon Foundation (<http://www.mellon.org>), The Digital

Library Federation (<http://www.diglib.org>), The Getty Grant Program (<http://www.getty.edu/grants/>).

Katalogiziranje kulturnih predmeta daje smjernice za odabir, rukovanje i formiranje podataka korištenih za popunjavanje elemenata u kataloškom zapisu; priručnik je osmišljen da promiče dobru deskriptivnu katalogizaciju, dijeljenje dokumentacije i poboljšanje pristupa krajnjim korisnicima. Bilo da je korišten lokalno, kao pomoć u razvoju priručnika za obuku, kao skup kućnih pravila za katalogiziranje, ili šire, kao vodič za izgradnju konzistentne dokumentacije kulturnog naslijeđa, očekuje se da će taj alat biti korak naprijed prema zajedničkom katalogiziranju i da će pridonijeti poboljšanju dokumentacije i pristupu informacijama kulturnog naslijeđa.

Publikacija ima tri dijela.

Dio 1. Opće smjernice

- I. Kako se koristiti ovim vodičem ?
- II. Što katalogizirati?
- III. Minimalni opisi
- IV. Rad i slika
- V. Srodna djela
- VI. Dizajn baze podataka i veze
- VII. Datoteke autoriteta i kontrolirani vokabulari
- VIII. Primjeri radnih zapisa

Dio 2. Elementi

Poglavlje 1: Imenovanje predmeta

Tip djela / Naslov

Poglavlje 2. Podaci o tvorcu

Tvorac / Uloga tvorca

Poglavlje 3. Fizička obilježja

Mjere / Materijali i tehnike / Stanje i izdanje / Dodatna fizička obilježja

Poglavlje 4. Stilistički i kronološki podaci

Stil / Kultura / Datum

Poglavlje 5. Lokalitet i geografija

Trenutačna lokacija / Lokacija nastanka / Lokacija otkrivanja / Prijašnja lokacija

Poglavlje 6. Tema [ikonografska]

Poglavlje 7. Klasa [verbalno]

Poglavlje 8. Opis [tekst]

Opis / Druge napomene uz opis

Poglavlje 9. Vizualne informacije

Vizualni opis / Vizualni tip / Vizualna tema / Vizualno vrijeme

Dio 3. Predmetne odrednice

1. Predmetna odrednica za osobno i korporacijsko ime
2. Predmetna odrednica za zemljopisnu lokaciju
3. Predmetna odrednica za koncept
4. Predmetna odrednica za temu

Pozivamo zainteresirane da pogledaju dokument na njegovoj stranici www.vraweb.org/CCOweb

CATALOGUING CULTURAL OBJECTS – AN INITIATIVE FOR COMMON CATALOGUING SPECIFICATIONS FOR CULTURAL OBJECTS

The Getty's CDWA "Categories for the description of works of art" has been in existence for quite a while, as have been the VRA (Visual Resources Association) Core Categories. Though wide-spread and used by many Anglo-American museums in one way or another (as reference in full or in part) a need has been felt for an integra-

tion of the rule sets and for their application in the broader community, as a cooperative product and on a network basis. Therefore, Cataloguing Cultural Objects: A Guide to Describing Cultural Works and their Images (CCO) has been in development since 2001: Part I (General Guidelines); Part II (Elements); and Part III (Authorities) (<http://vraweb.org/CCOweb/index.html>). It is a manual for describing, documenting, and cataloguing cultural works and images of them, their visual surrogates, and consists of 9 chapters. The CCO project team consisted, i.e. of members of the Visual Resources Association (VRA) and the Getty Research Institute, with an Advisory board of experts from the museum, library, and archives communities. The CCO comprises a subset of ele-

ments from the Categories for the Description of Works of Art (CDWA). CCO will be published as a print publication by the American Library Association end of 2005.

As a subset and a guideline to satisfy minimum requirements, "CCO Lite" has been developed, with 19 elements (8 of them mandatory) for minimum cataloguing of cultural objects.

An XML schema to describe core records for works of art and material culture based on CCO is under development. Such records are intended for contribution to union catalogues and other repositories using the Open Archives Initiative (OAI) harvesting protocol. Mapping to some other electronic cataloguing formats has also been undertaken, others are in progress.